

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 11/2 2022 s. 889-904, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE E-ÖĞRENME UYGULAMALARININ KULLANILMASINA İLİŞKİN BİR KARMA-META YÖNTEMİ

Veli BATDI*

Feyza CANDAN**

Geliş Tarihi: Ocak, 2022

Kabul Tarihi: Nisan, 2022

Öz

Teknolojinin hızla geliştiği günümüzde, İngilizce öğretiminde yeni yöntem ve teknikler kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle bilişim teknolojilerinin artık hayatımızın bir parçası olması sebebiyle İngilizce öğretiminde e-öğrenme uygulamalarının kullanılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde e-öğrenme uygulamalarının kullanılmasının etkililiğini belirlemektir. Bu amaçla, nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma-meta yöntem işe koşulmuştur. Bu bağlamda, nicel kapsamda, meta-analiz aracılığıyla e-öğrenme uygulamalarının yabancı dil öğretimindeki akademik başarıya etkisine ilişkin ulusal ve uluslar arası alanda yürütülmüş çalışmalar dahil edilme kriterleri bağlamında seçilerek analiz edilmiş ve etki büyüklüğü değerine ulaşılmıştır ($g=.17$). Diğer yandan nitel bağlamda, meta-tematik analiz aracılığıyla ilgili konuda ve ulusal ve uluslararası alanda yürütülmüş nitel boyutlu katılımcı görüşü içeren çalışmalara ulaşılmış ve bu çalışmalar içerik analize göre çözümlenerek tema ve kodlar elde edilmiştir. Ulaşılan kodlar yabancı dil öğretiminde e-öğrenme uygulamalarının olumlu ve olumsuz yönleri olduğunu göstermiştir. E-öğrenme uygulamalarının sınırlılıklarına yönelik belirli önlemler alındığında, dil öğretimi ve genel anlamda öğrenme sürecini pozitif yönde etkileyebileceği ortaya çıkmıştır. Öğrencilere fırsat ve imkan eşitliği sağlanarak e-öğrenme uygulamalarının İngilizce öğretiminde kullanılması yaygınlaştırılabilir. İleride geliştirilecek e-öğrenme uygulamalarında özellikle değerlendirme amacına yönelik daha güvenli sistemlerin oluşturulması önerilmektedir. Aynı zamanda e-öğrenme uygulamalarının doğru kullanılabilmesi adına öğretmenlere bilişim konulu hizmet içi eğitimler verilmesi tavsiye edilmektedir. Mevcut araştırmanın, yapılan meta-analiz ve meta-tematik analiz sayesinde konu hakkında gerçekleştirilecek yeni çalışmalar için güçlü bir kaynak niteliği taşıdığı söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: e-öğrenme, karma-meta yöntemi, başarı, yabancı dil öğretimi.

* Doç. Dr.; Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, veb_27@hotmail.com

** Yüksek Lis. Öğr.; Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, feyzacandan16@gmail.com

MIXED-META METHOD FOR USING E-LEARNING APPLICATIONS IN FOREIGN LANGUAGE

Abstract

In today's rapidly developing technology, new methods and techniques have started to be used in English teaching. The use of e-learning applications in English teaching has become inevitable, especially since information technologies are now a part of our lives. The purpose of this research is to determine the effectiveness of using e-learning applications in teaching English as a foreign language. For this purpose, the mixed-meta method, in which quantitative and qualitative methods are used together, was employed. In this context, in a quantitative context, national and international studies on the effect of e-learning applications on academic achievement in foreign language teaching through meta-analysis were selected and analyzed in the context of inclusion criteria and the effect size value was reached ($g=.17$). On the other hand, in the qualitative context, through meta-thematic analysis, studies containing qualitative participatory views conducted on the relevant subject and nationally and internationally were reached, and these studies were analyzed according to content analysis, and themes and codes were obtained. The obtained codes showed that there are positive and negative aspects of e-learning applications in foreign language teaching. It has been revealed that when certain precautions are taken for the limitations of e-learning applications, they can positively affect language teaching and the learning process in general. By providing students with equal opportunities, the use of e-learning applications in English teaching can be expanded. It is recommended to create more secure systems especially for evaluation purposes in e-learning applications to be developed in the future. At the same time, it is recommended that teachers be given in-service training on informatics in order to use e-learning applications correctly. It can be said that the current research is a strong source for new studies to be carried out on the subject, thanks to the meta-analysis and meta-thematic analysis.

Keywords: E-learning, mixed-meta method, success, foreign language teaching.

Giriş

Son zamanlarda teknolojinin gelişmesi ile birlikte yaşama tarzımız da değişmiş, hayatlarımızı kolaylaştıran teknolojik aletler sayesinde artık pek çok soru çağıımıza göre tekrar cevaplanmak durumunda kalmıştır. Öğrencilerin nasıl öğrendiği, eğitim ortamının nasıl olması gerektiği gibi durumlara verilecek cevaplar teknolojinin getirdiği yeniliklerle birlikte yeniden şekillenmiştir (Scarnavack, 2021). Teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi neticesinde bu alandaki ilerlemelerin eğitime yansması ise olumlu sonuçlar doğurmuştur (Mirza ve Nasir, 2019). Teknolojik gelişmelerle birlikte eğitimin teknolojiye entegre edilmesi gerektiği, ülkelerin eğitim düzenlerini değiştirmelerini de gerekli kılmıştır (Karasu ve Sarı, 2019). Teknolojik gelişmelerin eğitim sistemlerine girişi ile birlikte 21. yüzyıl şartlarında e-öğrenmenin yönteminin kullanılması kaçınılmaz hâle gelmiştir. Virkus'a (2004) göre klasik eğitimden çevrimiçi eğitime geçiş, 21. yüzyıl dünyası için doğal bir geçiş olmuştur.

Bu bağlamda, her ne kadar 200 yıl evvel mektup yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmeye başlanmış olsa da (Karasu ve Sarı, 2019) günümüzdeki anlamıyla uzaktan eğitim kavramı 1920'lerde ortaya çıkmıştır. O yıllardan beri kullanıla gelen bu kavram ile eğitimin yalnızca okulda iken alınabildiği algısı bir kenara atılmış ve eğitimin aslında esnek bir

süreç olduğu, zamandan ve mekândan bağımsız, herkesin öğrenmek istediğinde bu olanağı ona sağlayacak teknolojilerin oluşturulabildiği üzerinde durulmuştur (Adıyaman, 2002).

E-Öğrenme

Bilişim teknolojileri kullanılarak yürütülen öğrenme ve öğretme sürecine e-öğrenme denir (IKTAAAna, 2012; Nedeva & Dimova, 2010). Beceri ve bilgilerin ağ desteği ile aktarımını sağlayan (Nedeva, Dimova, 2010) ve çevrimiçi öğrenme de denilen e-öğrenme, çeşitli dijital platformlar aracılığıyla öğrenme ve öğretme sürecinin en uygun şekilde tasarlanmasını sağlamaktadır (Yumnam, 2021). e-öğrenme süreci, bilgisayar tabanlı öğrenme ve internet tabanlı öğrenmeyi içermektedir (Nedeva & Dimova, 2010). Öğrenmenin önündeki engelleri en aza indirmek ve kalıcı öğrenmeyi desteklemek amacıyla zamandan ve mekândan bağımsız şekilde öğrenmeye imkân veren e-öğrenmenin pek çok faydası bulunmaktadır. Öğrencilerin birbirleriyle olan etkileşiminin artmasını sağlamak, veriye istenen anda ve hızlı bir şekilde ulaşabilmek, bilgileri kolayca düzenleyebilmek, diğerlerine ulaştırmak dijital dünyada herkes için öğrenmeyi daha kolay hale getirmektedir (Bozna, 2019; Nedeva & Dimova, 2010; Bozkırlı ve Er, 2021). Öğrenmede esnekliği sağlayan çevrimiçi ortamlar sayesinde öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye olan istekliliği artmaktadır. Aynı zamanda çevrimiçi öğrenmenin yaşam boyu öğrenmeye teşvik eden bir uygulama olduğu düşünülmektedir (Virkus, 2004). Ulaşılması istenen kaynakların pek çoğuna ücretsiz erişimin sağlanabiliyor olması da çevrimiçi öğrenmenin olumlu yönlerindedir (Ying, Siang & Mohamad, 2021).

İngilizce dilinin yabancı dil olarak öğretilmesinde hangi tekniklerin kullanılması gerektiği konusu, teknolojik gelişmelerle birlikte özellikle son zamanlarda daha fazla gündeme gelmeye başlamıştır (Kıraç, 2020). Bilgi teknolojilerinin gelişmesi ile milyonlarca insana İngilizce öğrenmeleri için e-öğrenme kapıları açılmıştır (Cai, 2012). E-öğrenme, İngilizce öğrenme sürecindeki en yenilikçi ve en etkili yöntemlerdendir (Thamarana, 2016). İngilizce öğretimi için uygun ortam sağlayan bilişim teknolojileri sayesinde öğretmenler çokça materyale erişebilmekte, bu sayede de öğretimin kalitesini arttırabilmek amacıyla pedagojik yöntemlerini geliştirebilmektedir (Cai, 2012). Ancak bilişim teknolojileri ile çevrimiçi İngilizce öğrenmede karşılaşılan bazı zorluklar da vardır. Öğrenciler çevrimiçi İngilizce öğrenirken yalnızca bilişsel değil, üst bilişsel becerilerin kullanılmasına da ihtiyaç duyarlar. Bu gerçek, öğrencinin çevrimiçi dinamik öğrenme ortamlarına uyum sağlaması için kendi stratejilerini oluşturmasına zemin hazırlar. Dolayısıyla zor gibi görünen süreç, öğrenci için yeni bir yaratıcılık fırsatı oluşturur (Ariffin, Halim, & Darus, 2021).

İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde e-Öğrenmenin Kullanılması ile İlgili Uluslararası Çalışmalar

İngilizcenin yabancı dil olarak öğretiminde e-öğrenmenin kullanılmasının hangi alanlarla etkileşim içinde olduğunu veya öğrenme sürecine ne derece etki ettiğini araştıran pek çok çalışma bulunmaktadır. Aynı zamanda e-öğrenmenin kullanılma amaçlarının neler olabileceğini ölçen araştırmalar da literatürde mevcuttur. Örneğin Baker (2013), Tayland'da İngilizce öğretiminde kültürlerarası farkındalığın geliştirilmesi amacıyla e-öğrenmeyi kullanmanın bir etkisi olup olmadığını ölçmek amacıyla bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışma sonucunda e-öğrenmenin kültürlerarası farkındalığı geliştirmedeki etkililiğinin hem öğretmenler hem öğrenciler tarafından kabul gördüğü ortaya çıkmıştır. Yine Tayland'da yapılan başka bir araştırmada (Waluyo, 2020) bir Genel İngilizce kursunda e-öğrenme teknolojilerinin

kullanımının aktif öğrenmeye etkisi araştırılmış, öğrencilere e-öğrenme öncesi yapılan ön test ve sonrasında gerçekleştirilen son test puanları arasında e-öğrenmenin etkililiği lehine önemli bir fark olduğu anlaşılmıştır.

Al-Dosari (2011), Suudi Arabistan'da bir üniversitenin İngilizce bölümünde yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin ve öğrencilerin e-öğrenmeye tutumlarını incelemiştir. Araştırmanın sonucu, hem öğretmen hem de öğrencilerin genel olarak e-öğrenmeye karşı olumlu tutum sergilediğini göstermiştir. Aynı zamanda etkili öğrenmenin geleneksel yöntemden çok e-öğrenme metodu ile gerçekleşeceğini savunmuşlardır. Yine Suudi Arabistan'da e-öğrenmenin kullanılmasının İngilizcenin yabancı dil olarak öğretilmesindeki rolü araştırılmış (Mutambik, 2018) ve e-öğrenmenin konuşma ve dinleme becerilerini geliştirdiği öğretmen ve öğrenciler tarafından kabul görmüştür. Aynı zamanda e-öğrenme sayesinde dünyanın farklı ülkelerinden insanlarla daha kolay, esnek ve etkileşimli bir iletişim kurulabileceği ortaya çıkmıştır. Araştırmada öğretmenlerin öğrencilere daha az müdahale etmesi sebebiyle öğrencilerin bağımsız öğrenmelerini teşvik ettiği de e-öğrenmenin faydaları arasında gösterilmiştir.

İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde e-Öğrenmenin Kullanılması ile İlgili Ulusal Çalışmalar

Yabancı dil öğretimini e-öğrenmenin uzaktan eğitim boyutu kapsamında inceleyen Adıyaman (2001), araştırmasında etkileşimin yoğun olduğu bir iletişim imkânını sağlaması bakımından çoklu ortamların kullanımının faydalılığını ortaya çıkarmıştır. Aynı zamanda sınıf ortamında öğrenci mevcutlarının artmasından kaynaklanan problemlerin uzaktan eğitim imkânı sayesinde aşılabileceği üzerinde durmuştur. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin uzaktan eğitim ile yabancı dil öğrenme üzerine memnuniyet düzeyinin ortaya çıkarılmasını amaçlayan bir çalışmada (Şendoğan, 2020), öğrencilerin çoğunun esnek bir öğrenme zamanı sağlaması bakımından İngilizce'nin uzaktan eğitim ile öğretilmesinden memnun oldukları anlaşılmıştır.

Uzaktan eğitimle İngilizce öğrenen üniversite öğrencilerinin görüşlerinin incelendiği bir araştırmada (Doğan, 2020) ise, öğrencilerin uzaktan eğitim ile İngilizce dersi alma konusunda olumsuz sayılabilecek görüşlere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Covid-19 pandemisi süresince uzaktan eğitimle verilen İngilizce derslerini öğretmenlerin bakış açısıyla değerlendirmeyi amaçlayan Akyıldız (2020), yürüttüğü araştırmada öğretmenlerin olumsuz bir tutum sergilediğini ortaya çıkarmıştır. Çalışmada öğretmenlerin, öğrenen, öğretmen, veli ve teknoloji kaynaklı bir takım sorunlarla karşılaştıkları belirtilmiştir. Araştırmada öğretmenler öğretmen ve öğrencilere teknolojinin verimli kullanılması ile ilgili eğitimler verilmesi gerektiği üzerinde durmuşlardır. Bu bağlamda, bazı sınırlılıkları ile karşılaşılan e-öğrenme sürecinin yabancı dil olarak İngilizce öğretimindeki etkilerini belirlemek amacıyla bir çalışma yürütülmesi düşünülmüştür.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Öğrencilerin 21. Yüzyıl becerilerini kullanarak bilgiye kolay erişim sağlayabildikleri bir dünyada, İngilizce dilinin eskiden olduğu gibi yalnızca okulun içinde değil, dışında da öğretilebileceği (Erdoğan, 2020) göz önüne alındığında e-öğrenmenin yabancı dil öğretiminde kullanılmasının mümkün olduğu belirtilmektedir (Bozna, 2019). Uzaktan eğitim ve e-öğrenme ile yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin, öğrencinin bilişsel ve duyuşsal gelişimine olumlu etkisinin olacağı ön görülmektedir. İlgili alan yazın çalışmaları incelendiğinde, çevrimiçi

yabancı dil öğrenimi üzerine yazılan makalelerin meta-analiz ve meta tematik analizini (karma-meta analizi) içeren bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple yabancı dil olarak İngilizce öğretiminin bilişsel, duyuşsal gibi boyutlarda öğrencilere etkisinin araştırıldığı çalışmaların analizinin yapılması önem arz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışmanın alan yazında önemli bir yer tutması, bu alanda yapılmış ilk çalışma olması ve çalışmanın sonuçlarının çevrimiçi yabancı dil öğrenimi konusundaki alan yazına katkı sağlaması beklenmektedir. Bu sebeple, e-öğrenmenin etkililiği konusunda bir sonuca ulaşmak amacıyla bu alanda yapılmış ulusal ve uluslararası çalışmaların incelenmesine karar verilmiştir. Meta-analiz ve meta-tematik analiz yapılan konuyla ilgili çalışmalardan çıkan sonuçların şu sorulara cevap vermesi beklenmektedir:

Çalışmanın meta-analiz kısmında;

1. Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde öğrencilerin akademik başarılarında e-öğrenmenin genel etki büyüklüğü nedir?

Çalışmanın meta-tematik analiz kısmında;

2. Yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde e-öğrenmenin kullanılmasının
 - Olumlu yönleri nelerdir?
 - Olumsuz yönleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmacının sayısal veriler toplayarak verileri analiz etmeye, analiz edilen verilerin bulguları ışığında araştırma konusu hakkında tahminler ve genellemeler yapmaya, değişkenler arası neden-sonuç ilişkilerini açıklamaya çalıştığı araştırmalara nicel araştırmalar denir. Nicel araştırmaların aksine nitel araştırmalarda asıl amaç genellemeler yapmaktan çok olaylar ve durumların araştırma katılımcıları tarafından ne şekilde anlaşıldığının ortaya çıkarılmasıdır. Dolayısıyla bu çalışmalar sayısal veriler yerine nitel veriler toplayarak gerçekleştirilir. Bazı nitel araştırmalarda durumlar arasındaki ilişkilere dair kuramlar oluşturmak için genellemelere ulaşılmaya çalışılabilir. Ayrıca nitel çalışmaların araştırma problemini çözmek için yeterli olmadığı durumlarda karma metod uygulanır. Hem nicel hem nitel özellikli çalışmalar karma araştırmalar olarak adlandırılmaktadır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2017). Araştırmacının bu iki farklı yöntemi, veri toplama ve veri analizi aşamalarında kullanması ile yürütülen karma çalışmalar (Creswell, 1999), çoklu bir bakış açısı edinmeyi ve karmaşık olgulara karşı eklektik bir yöntem kullanılarak olguların daha iyi anlaşılmasını sağladığından özellikle sosyal bilimlerde sıklıkla tercih edilmektedir (Rossman & Wilson, 1994).

Bu araştırma nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanılması ile oluşturulmuş karma bir çalışmadır. Araştırmada, yabancı dil olarak İngilizce öğretiminde e-öğrenme yönteminin kullanılmasının öğrenciler üzerindeki etkisinin incelenmesi amacıyla yapılmış çalışmaların hem nicel hem nitel olarak analizi gerçekleştirilmiştir. Nicel boyutta ilgili verilerin ortaya çıkarılması amacıyla sistematik bir araştırma şekli olan meta-analiz; nitel boyutta ise ilgili araştırmalarda e-öğrenmenin İngilizce öğretimine etkisiyle ilgili görüşlerin ortaya çıkarılmasını sağlayan meta-tematik analiz kullanılmıştır. Her iki boyutun bir arada kullanılmasını içeren karma-meta yöntemi, doküman analizine dayalı meta-analiz+meta-tematik analiz şeklinde formüle edilen ve nitel ve nicel verilerin tek çalışma çatısı altında sunulmasını içeren bir yöntem olarak açıklanabilir (Batdı, 2021). Karma-meta yöntemi bağlamında meta-analiz ve meta-tematik analiz aracılığıyla, ilgili araştırma konusuna ilişkin çalışmalardan yararlanılarak bütüncül bir yaklaşımla kapsamlı ve birleştirici yorumlamalar yapılması sağlanmıştır.

Meta-analiz

Meta-analiz, görünüşte aynı araştırma sorusunu ele alan çalışmaların nicel bulgularını temel alan ve bu etkilerin ortalamasını ve varyansını tespit etmek amacıyla kullanılan bir metottur (Field, 2010). Daha açık bir ifade ile, belirli bir konudaki bireysel çalışmaların sonuçlarını birleştirmek ve tekrar yorumlamak için kullanılan literatür tarama yöntemi olarak ifade edilebilen meta-analiz yöntemi, deneysel çalışmaların bir anlamda sentezidir (Cohen, Marion & Morrison, 2002). Meta-analiz yönteminde, analizleri gerçekleştirilmiş olan sayısal veriler ve bu verilerden elde edilen bulgular yeniden analiz edilir (Batdı, 2019). Meta-analiz tekniği kullanılan çalışmalarda temel amaç araştırma konusu ile ilgili veri elde etmek değil, aralarında benzerlik olan araştırmaları bir araya getirerek yorumlamaktır (McDermott, Graham & Hamilton, 2004). Meta-analiz çalışmalarında istatistik bilimi kullanılarak araştırmaların geçerlik ve güvenilirliğinin artması hedeflenir. Aynı zamanda araştırmaların toplanarak bir sentez yapıldıktan sonra bu bulguların genellenebilir olması sağlanır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2017).

Meta-analiz araştırmaları ile pek çok sorunun cevaplanması sağlanır. Araştırma konusu ile ilgili gerçekleştirilen çalışmaların bir arada incelenmesi sonucu bunların bir ortak paydada buluşup buluşmadıkları, çalışmaların sonuçlarının diğerlerini doğrulama ve sonuçların genellenme derecelerinin ne olduğu veya araştırma sorularının cevaplanmasında, kullanılan çalışmaların hangilerinin etkisinin olduğu gibi sorular, meta-analiz yöntemi kullanılarak yapılan araştırmalar sayesinde cevaplanabilir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2017). Meta-analiz, literatürün taranmasında kullanılan tekniklerden bir yönüyle diğerlerinden farklıdır. Bu yöntemde istatistik biliminden yararlanılarak sayısal veriler kullanılır (Özcan, 2007). Diğer yöntemlerle yapılması mümkün olmayan, büyük miktarda veri bulmak, bu verileri derlemek ve toplanan verilerden konuya dair yeni çıkarımlar yapmak bu yöntemle mümkündür (Glass, McGaw & Smith, 1981). Bu bağlamda, araştırmanın ilk kısmında e-öğrenme uygulamalarının öğrencilerin akademik başarılarına olan etkisinin ortaya çıkarılmasını araştıran çalışmalar meta-analiz ile sunulmuş ve elde edilen bulgular ile çalışmaların etki büyüklükleri yorumlanmıştır.

a. Veri Toplama

Araştırmanın ilk kısmı olan meta-analiz çalışması için e-öğrenme uygulamalarının yabancı dil öğrenmeye etkisini ortaya koyan akademik çalışmalara ulaşılmıştır. İlgili çalışmalara, Taylor , Francis Online, Proquest Dissertation , Thesis Global, Science Direct, Web of Science, Springer LINK, ERIC, Google Scholar, EBSCO, Wiley Online Library Full Collection, Academic Search Complete, Education Research Complete, Scopus (A,I), YÖK, CU THESES, Federation of Egyptian Universities, Egyptian periodicals, Assiut University, Benha University, Ain Shams Universit veri tabanları taranarak ulaşılmıştır. Bu sırada, çalışma sürecinde ulusal ve uluslararası alanda daha fazla veriye ulaşarak genellenebilirliği artırmak amacı ile ana dili Arapça olan eğitim bilimleri alanında uzman birinin yardımı alınmış ve Arapça yayınlara da ulaşılması sağlanmıştır. Araştırmaların filtrelenmesi amacıyla “e-öğrenme”, “çevrimiçi”, “internet”, “web” gibi e-öğrenme ile ilişkilendirilebilecek terimler ve “yabancı dil” gibi öğrenme kavramı ile ilişkilendirilebilecek terimler kullanılmıştır. Bu çalışmalardan nitel veri içerenler ve erişim sınırlılığı sebebiyle ulaşılamayanlar meta-analizin dışında tutulmuştur.

b. Veri analizi

Meta-analizde elde edilen veriler MetaWin 2.0 (Rosenberg, Adams , Gurevitch, 2000) ve Comprehensive Meta-Analysis (CMA) Version 2.0 (Borenstein ve Rothstein, 1999)

programları kullanılarak analize tabi tutulmuştur. Meta-analiz çalışmasında iki değişken arasında var olan ilişkinin gücünü yansıtan değere etki büyüklüğü adı verilir. Bu değer, değişkenler arasındaki ilişkinin yönünü ve büyüklüğünü gösterir (Borenstein, Hedges, Higgins, Rothstein, 2009). Mevcut çalışmada etki büyüklüklerinin yorumlanması Thalheimer ve Cook (2002) tarafından belirlenen sınıflandırma ile yapılmıştır. Verilerin analizinde Rastgele Etkiler Modeli (REM) kullanılmıştır (Schmidt, Oh & Hayes, 2009).

Meta-tematik Analiz

Meta-tematik analiz, katılımcıların düşünceleri alınarak gerçekleştirilen nitel çalışmaların, araştırmanın amacı olarak belirlenen konu dâhilinde incelenmesiyle toplanan bulguların araştırmacı tarafından tekrar yorumlanmasıdır (Batdı, 2019). Meta-tematik analiz süreci, nitel çalışmalarda doküman incelemesi metodu kullanılarak elde edilen verilerin bir araya getirilmesi, yeniden düzenlenen ortak tema ve kodların tekrar yorumlanmasından oluşmaktadır. Meta-tematik analiz, tümevarım metodu ile işler: İlk aşama olarak mümkün olduğunca fazla küçük veriye ulaşılır, ardından bu veriler adım adım bir araya getirilerek birbirleri ile ilişkili hale getirilir ve genel ifadeler, geniş tanımlar ortaya çıkarılır (Batdı, 2020).

Araştırmanın meta-tematik analiz kısmında yabancı dil öğretiminde e-öğrenmenin kullanılmasının etkili olup olmadığının ortaya çıkarılmasına katkıda bulunacak nitel boyutlu ve katılımcıların görüşlerini içeren çalışmalara doküman incelemesi bağlamında ulaşılmıştır. Doküman incelemesi, içinde araştırma konusu ile ilgili bilgiler bulunan yazılı belgelerin incelenerek analize tabi tutulmasını sağlamaktadır (Karataş, 2015). Araştırmada, doküman incelemesi ile toplanan verilerle kodlar oluşturulmuş ve bu kodlar belirli temaların altında toplanmıştır.

a. Veri toplama

Araştırmanın ikinci kısmında gerçekleştirilen meta-tematik analiz için yabancı dil olarak İngilizce'nin e-öğrenme yöntemiyle öğrenilmesinin öğrencilerin duyuşsal gelişimine; yabancı dil öğrenmeleri için gerekli motivasyonlarına etkisi gibi olumlu yönleri ile İngilizce'nin e-öğrenmeyle öğrenilmesinin olumsuz olarak sınıflandırılabilir özelliklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik nitel çalışmalara ulaşmak için mevcut araştırmanın meta-analiz kısmında bahsedilen veri tabanlarından yararlanılmıştır. Araştırmalar taranırken "e-öğrenme", "çevrimiçi", "uzaktan eğitim", "yabancı dil", "İngilizce", "İngilizce öğretimi" gibi anahtar kelimeler kullanılmıştır. Bu çalışmalardan nicel veri içerenler, erişim sınırlılığı sebebiyle ulaşılamayanlar ve mevcut çalışma için yeterli veri içermeyenler meta-tematik analizin dışında tutulmuştur.

b. Veri analizi

Meta-tematik analiz çalışmasında nitel araştırmalar toplandıktan sonra araştırmalardan ulaşılan veriler tema ve kodlar olarak ifade edilmiştir. Kodların oluşturulması bilgisayar programları kullanmanın yanında manüel biçimde de gerçekleştirilebilir (Batdı ve Anıl, 2020). Bu çalışmada manüel biçimde kod oluşturma tekniği kullanılmıştır. Kodlama süreci gerçekleştirildikten sonra kodlar bilgisayarda Wisemapping programı ile görselleştirilmiştir. Araştırmada elde edilen kodlar iki tema altında toplanmıştır: "E-öğrenmenin olumlu yönleri" ve "E-öğrenmenin olumsuz yönleri". Meta-analize tabi tutulan makaleler "M", sıra numarası ve

ilgili kodun alındığı sayfanın numarası şeklinde kodlanmıştır (Örnek: M2-s.120). Bulgular yorumlanırken yapılan doğrudan alıntılarda makalelere verilen bu kodlar kullanılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümü iki kısma ayrılmıştır. İlk kısımda meta-analiz bulguları, ikinci kısımda ise meta-tematik analize ilişkin bulgular yer almaktadır.

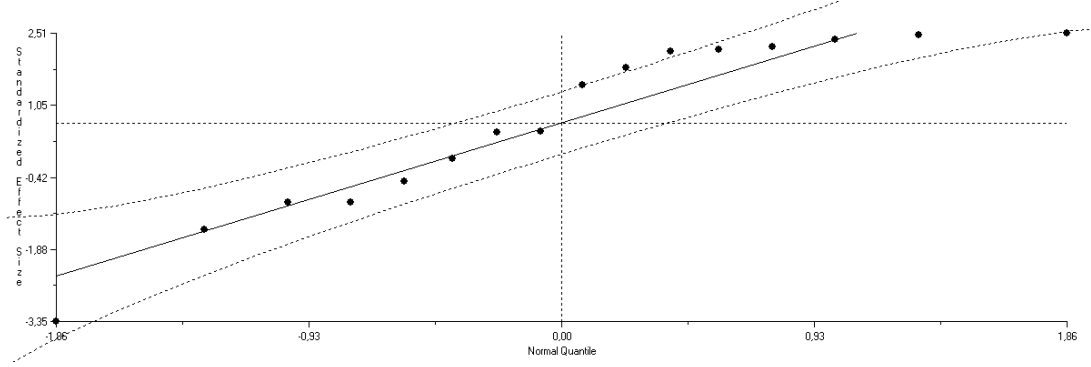
Meta-analiz Çalışmasına İlişkin Bulgular

Mevcut çalışmanın bu bölümünde e-öğrenme uygulamalarının yabancı dil öğretiminde kullanımının meta-analize ilişkin elde edilen bulguları yorumlanmıştır. E-öğrenme uygulamalarının ikinci dil olarak İngilizce öğrenmeye etkisini akademik bağlamda araştıran çalışmalar, meta-analize dâhil edilmiştir. Tablo 1’de meta-analiz bulguları incelendiğinde, söz konusu uygulamalara ilişkin katılımcıların akademik başarı puanlarının, REM’e göre yapılan hesaplamalara göre etki düzeyi .17 [-.02; .37] olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1: Meta-analiz Bulguları

Test Türü	Models	N	g	95% Confidence interval		Heterogeneity		
				Lower	Upper	Q	p	I ²
Başarı	FEM	15	.19	.08	.30	41.62	.00	66.36
	REM	15	.17	-.02	.37			

Tablo 1 verilerine göre heterojenlik testi değeri incelendiğinde akademik başarı (Q=41.62, p<.05) etki büyüklüklerinin heterojen dağıldıkları söylenebilir. I² değeri (%66.36) gözlemlenen %66 varyansın çalışmalar arasındaki gerçek varyanstan kaynaklandığı söylenebilir. I² değerinin %25 değeri düşük, %50 orta ve %75 ve üstü yüksek heterojenlik göstermektedir (Cooper, Hedges & Valentine, 2009). Ayrıca, REM analiz sonucunda elde edilen etki düzeyi (g=.17) Thalheimer ve Cook (2002) sınıflamasına göre küçük düzeyde bulunmuştur. Bu değer, e-öğrenmenin etkisini küçük ancak olumlu yönde olduğunu göstermektedir.

Şekil 1: Normal Quantile Plot

Şekil 1’de ise meta-analiz veri setini oluşturan çalışmaların normal dağılım gösterip göstermediğini içeren grafik verilmiştir. Çalışmada yayın yanlılığının olasılığını gösteren görseller MetaWin ve CMA analiz programı ile hesaplanmıştır. Yayın yanlılığını değerlendirme amacıyla Normal Quantile Plot grafiğine bakılmış ve Clasic Fail Safe N sonuçları hesaplanmıştır. Ulaşılan sonuçlara göre, ilgili uygulamaların akademik başarı

puanlarına etkisine yönelik 28 çalışma daha analize dâhil edilmesi durumunda anlamlı etkinin sınıra düşeceği söylenebilir. Ulaşılan bu değere göre kısmen de olsa yayım yanlılığının etkisinin olduğu söylenebilir.

Meta-Tematik Analiz Çalışmasına İlişkin Bulgular

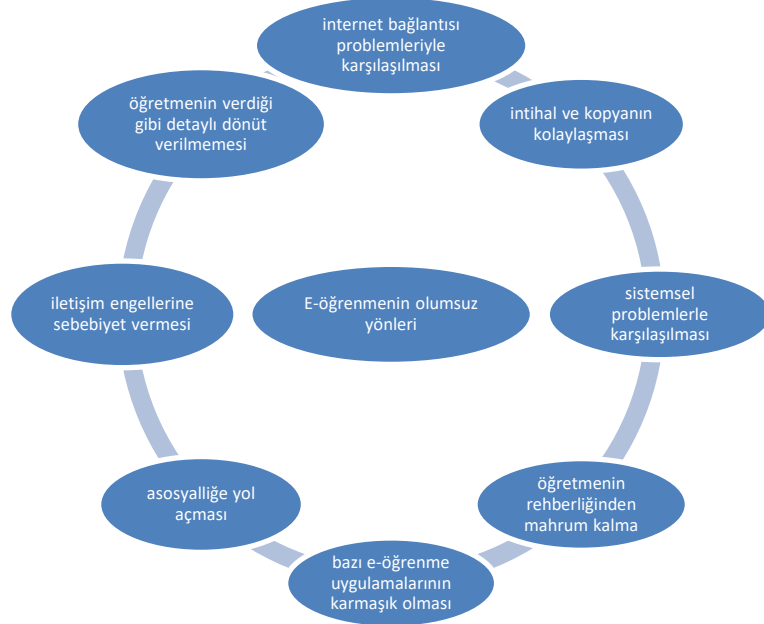
Mevcut çalışmanın bu bölümünde e-öğrenme uygulamalarının yabancı dil öğretiminde kullanımının katılımcı görüşlerine göre meta-tematik analizi yapılmış ve ulaşılan bulgular sunulmuş ve yorumlanmıştır. Araştırmaların analizi sonucunda iki tema belirlenmiş ve bu temaların altındaki kodlar iki modelle görselleştirilmiştir (Şekil 2 ve Şekil 3). Tema başlıkları, “E-öğrenmenin olumlu yönleri (Şekil 2)” ve “E-öğrenmenin olumsuz yönleri (Şekil 3)” şeklindedir.

Şekil 2: E-öğrenmenin olumlu yönleri

Şekil 2’de e-öğrenmenin olumlu yönleri teması altında sıralanan kodlar görülmektedir. Bu kodlardan bazılarının “anında geribildirim sağlaması, motive edici olması, esnek olması ve verimli olması” şeklinde ifade edildiği görülmüştür. Bu kodlar oluşturulurken referans alınan ifadelerden bazıları şunlardır: M2-s.79 kodlu çalışmada “E-öğrenmede anında dönüt veriliyor olması bize faydalı oluyor.”, M1-s.109 kodlu çalışmada “İçerik olarak paylaşımlar oldukça çeşitliydi ve anında geribildirim alabileceğim linkler vardı. Örneğin soruyu çözdükçe well done, perfect, good vb. geribildirimler beni motive ediyordu.”, M3-s.193 kodlu çalışmada “Benim açımdan açıkçası biraz olumlu gibiydi. Yani mesela ben gece çalışmayı daha çok seviyorum. Gündüz pek çalışmıyorum, odaklanamıyorum. Gündüz birçok şeye böyleyim. O yüzden gece genelde çalışıyorum uyumayıp da. Ondan daha verimli oldu benim için.”, M4-s.6 kodlu çalışmada “E-öğrenmenin fırsatı, her zaman ve her yerde yapılabildiği için zaman ve mekan açısından daha esnek olmasıdır.” M1-s.107 nolu çalışmada “Kesinlikle faydalı bir süreçti. Zaman zaman zorlansam da faydalı linkler, tartışmalar, yorumlar, iletişim ve destek beni motive etti.” E-öğrenmenin olumlu yönleri temasının altında yer alan kodlarda belirtildiği üzere

öğrenciler tarafından e-öğrenme sürecinin verimli ve bazı yönlerden faydalı olduğunun düşünüldüğü ortaya çıkmıştır. Hem akademik (öğrenciyi daha aktif hale getirmesi, güncel bilgilere anında erişim imkanı sağlaması gibi) hem duyuşsal (ilgi çekici olması, eğlenceli olması gibi) boyutlarda kodların olduğu görülmektedir. Bunların yanında “ekonomik olması” ve “esnek olması” da diğer kodlarda belirtilen görüşle arasındadır.

Şekil 3: E-öğrenmenin olumsuz yönleri

Şekil 3’te e-öğrenmenin olumsuz yönleri teması altında sıralanan kodlar görülmektedir. Bu kodlardan bazılarının “intihal ve kopyanın kolaylaşması, internet bağlantısı problemleriyle karşılaşılması, sistemsel problemlerle karşılaşılması ve iletişim engellerine sebebiyet vermesi” şeklinde ifade edildiği görülmüştür. Bu kodlar oluşturulurken referans alınan ifadelerden bazıları şunlardır: M4-s.14 kodlu makalede “E-öğrenmede, öğrenciler bazı sitelerde gezinerek kaynaklara özgürce erişebildiler, daha sonra arama sonuçlarını kolayca kopyalayıp e-öğrenme forumuna veya çevrimiçi değerlendirmeye yapıştırdılar, orijinal çalışmayı başka sözcüklerle ifade etmeden veya alıntılamaadan.”, M5-s.671 kodlu makalede “Yüz yüze aldığım verimi alamıyorum dersler kötü geçiyor. Sistemsel problem yaşıyoruz.”, M7-s.136 kodlu makalede “Öğretmenlere ulaşmakta zorlandık.”, M4-s.10 kodlu çalışmada “Sınırlı erişim, özellikle e-öğrenmede eğlenceli aktiviteler yaptığımızda bir sorun haline geldi, sonra aniden bağlantı bozuldu.” şeklindeki görüşler dile getirilmiştir. E-öğrenmenin olumsuz yönleri temasının altında yer alan kodlarda belirtildiği üzere e-öğrenme sürecinin eğitim paydaşlarının teknik problemler başta yer almak üzere genel olarak sistemsel hatalardan kaynaklı sorunlarla baş etmeye çalıştıkları görülmüştür. Eğitimde değerlendirmenin intihal ve kopyanın kolaylaşması sebebiyle zorlaştığı, öğrencilerin sınıf ortamından uzak kalmaları sebebiyle eğitim-öğretim ortamına yabancılaştıkları, öğrenmek için öğretmenin rehberliğine ihtiyaç duyan öğrenciler tarafından e-öğrenme ortamlarının kullanılmasının olumsuz bir duruma sebebiyet verdiği söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, e-öğrenme uygulamalarının yabancı dil olarak İngilizce öğrenme üzerindeki etkisinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Mevcut araştırma nicel ve nitel özelliklere sahip olması bakımından karma bir çalışmadır. İki bölümden oluşan araştırmada ilk kısımda nicel verilerin meta- analizi yapılmış, ikinci kısımda ise nitel verilerin meta- tematik analizi yapılmıştır. Karma-meta yöntemi olarak bilinen bu çalışmanın meta-analiz sonucunda e-öğrenmenin yabancı dilde kullanılmasının öğrencilerin akademik başarıları üzerine etkisinin olumlu yönde olduğu ortaya çıkarılmıştır. Meta- tematik analiz sonucunda ise e-öğrenmenin hem olumlu hem de olumsuz yönleri sahip olduğu, ancak kodlardan ve ifadelerden yola çıkıldığında olumlu taraflarının daha ağırlıklı olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmanın ilk bölümünde e-öğrenme uygulamalarının yabancı dil öğretiminde kullanılmasının öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisinin olumlu yönde olduğu anlaşılmıştır. Meta-analiz ile ulaşılan bu sonuç, etki büyüklüğünün olumlu yönde olduğunu göstermiştir. Alanyazındaki bazı çalışmalarda (Başal ve Gürol, 2014; Biçer, 2017; Hussain, Niwaz, Zaman, Dahar, & Akhtar, 2010; Promsurin & Vitayapirak, 2015; Özerbaş ve Çiçek, 2014) da e-öğrenmenin farklı ders ve disiplinlerdeki akademik başarı üzerinde benzer şekilde olumlu yönde etkili olduğu anlaşılmıştır. Güvenirlik açısından yapılan analizlerde ise, dağılımın normal olduğu ve yayım yanlılığının sorun yaratacak düzeyde olmadığı anlaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci bölümünde e-öğrenme uygulamalarının yabancı dil öğretiminde kullanılmasının olumlu ve olumsuz yönlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu amaç dahilinde araştırma konusu ile ilgili yapılmış ve katılımcı görüşleri içeren makaleler incelenerek meta- tematik analize tabi tutulmuştur. Meta- tematik analizde “E-öğrenmenin olumlu yönleri” ve “E-öğrenmenin olumsuz yönleri” şeklinde iki tema belirlenmiştir. Bu iki temanın altında kodlar oluşturulmuştur. E-öğrenmenin olumlu yönleri temasına ait kodlardan bazıları: öğrenme sürecini hızlandırması, motive edici olması, eğlenceli olması ve çok kaynağa erişim imkanı sağlaması olarak sıralanabilir. E-öğrenmenin olumsuz yönleri temasına ait kodlardan bazıları ise: internet bağlantısı problemleriyle karşılaşılması, öğretmeninki gibi detaylı dönüt verilmemesi ve sistemsel problemlerle karşılaşılması olarak sıralanabilir. İlgili konuda alanyazın taraması yapıldığında Bozna'nın (2021) çalışmasında İngilizce'nin e-öğrenme uygulamalarıyla öğretilmesinde iletişim ve etkileşim ortamlarının sağlanmasının önemi üzerinde durulmuştur. Mevcut araştırmada e-öğrenmenin olumsuz yönlerinden biri olarak belirtilen iletişim engelleri Durak ve Çankaya'nın (2020) çalışmasında da ifade edilmiştir. Ayrıca araştırmadaki diğer olumsuz kodlar incelendiğinde, öneri olarak alan uzmanlarına e-öğrenme uygulamalarını kullanma bağlamında hizmet içi eğitimlerin verilmesi tavsiye edilebilir.

Araştırma sonuçlarından e-öğrenmenin olumsuz yönleri bağlamında alanyazında karşılaşılan bir çalışma da Rahmawati'nin (2016) araştırmasıdır. İnternet bağlantısı problemleri ilgili olumsuzluklardan bahseden Rahmawati'nin ve mevcut araştırmanın bu sonucu, e-öğrenme uygulamalarında birtakım önlemlerin alınması ve iyileştirmelerin yapılmasının gerekli olduğuna işaret etmektedir. Dolayısıyla, e-öğrenmenin verimli bir şekilde gerçekleşebilmesi için teknik problemlerin önüne geçilmesi ve eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması yetkililer tarafından ele alınması gereken bir önceliktir. Semerci ve Batdı (2012) araştırmalarında, e-öğrenme uygulamalarının eğitimde kullanılmasının öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci iletişimlerini sınırlandırdığını ve asosyalleşmeye sebep olduğunu ortaya koymuşlardır. Bu sebeple iletişim

engellerinin en aza indirilmesi amacıyla e-öğrenme ortamlarının sosyal etkileşimi arttıracak şekilde düzenlenerek konuşma etkinliklerine uygun ortamlar sağlanması tavsiye edilebilir (Türker, 2014). E-öğrenmenin olumsuz yönleri arasında sayılabilecek bir başka kod olarak “intihal ve kopyanın kolaylaşması” ifade edilmiştir. Bay, Karataş ve Üstün (2021) araştırmalarında öğrencilerin değerlendirmede güvenlik konusunda kaygılara sahip olduğunu ortaya koymuştur. Bu problemin üstesinden gelinebilmesi için çevrimiçi eğitimde değerlendirme sistemlerinin geliştirilmesi, e-sınavlardaki kimlik doğrulama sistemlerinin daha güvenilir olmasının sağlanması ve bu alanda daha fazla çalışmanın yapılarak bilişim sistemlerine duyulan güvenin artırılması öneri olarak sunulabilir (Bozkurt ve Uçar, 2018).

Meta- tematik analizde nitel bulgulara sahip araştırmalardaki kodlar direkt olarak alınmakta veya bu çalışmalardaki katılımcı görüşlerinden (ham veri) yola çıkarak araştırmacı tarafından yeni kodlar oluşturulmaktadır (Batdı, 2019). Dolayısıyla yeni kod oluşturma sürecinde bir çıkarım söz konusudur. Bu sebeple mevcut araştırmaya benzer bir çalışma farklı bir araştırmacı tarafından aynı veriler kullanılarak yapılırsa bile temaların ve kodların çeşitliliği artacak ve çalışmaların boyutları da genişleyerek her iki araştırma da daha genellenebilir bir hale bürünecektir. Araştırmaya dahil edilen çalışmaların güncel olmasına dikkat edildiğinden son on yılda yapılan çalışmaların seçilmesine özen gösterilmiştir. Ancak yapılacak ilerdeki çalışmalarda yıl aralığı genişletilerek farklı bir zaman aralığındaki analizler ortaya çıkarılabilir. Ayrıca bu araştırma sonrasında yapılacak yeni araştırmalar da meta- meta-analiz ve/veya tematik-analiz işlemine tabi tutulabilir. Bununla birlikte, konu hakkında farklı değişkenler vurgulanarak daha fazla karma-meta çalışması yapılması önerilebilir.

Kaynaklar

- Adıyaman, Z. (2001). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Technology TOJET*, 1(11), 92-97.
- Tümen Akyıldız, S. (2020). Pandemi döneminde yapılan uzaktan eğitim çalışmalarıyla ilgili İngilizce öğretmenlerinin görüşleri (bir odak grup tartışması). *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (21), 679-696.
- Al-Dosari, H. (2011). Faculty members and students perceptions of e-learning in the English department: A project evaluation. *Journal of Social Sciences*, 7(3), 391-407. doi:10.3844/jssp.2011.391.407
- *Alzahrani, M. G. (2017). The effect of using online discussion forums on students' learning. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 16(1), 164-176.
- Ana, I. K. T. A. (2012, December). ICT in English language teaching: A consideration before implementing e-learning in English class. In *UNNES International Conference on ELTLT* (pp. 210-219).
- Ariffin, K., Halim, N. A. ve Darus, N. A. (2021). Discovering students' strategies in learning English online. *Asian Journal of University Education*, 17 (1), 261. doi:10.24191/ajue.v17i1.12695
- Baker, W. (2013). Using e-learning to develop intercultural awareness in ELT: A critical evaluation in Thai higher education setting. *British Council ELT research papers*, 1, 271-311.
- *Başal, A. ve Gürol, M. (2014). Effects of learning objects on the academic achievement of students in web-based foreign language learning. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-1), 61-73.

- Batdı, V. (2020). Introduction to meta-thematic analysis. V. Batdı (Ed.), *Meta-thematic analysis in research process*. (pp. 1-38). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Batdı, V. (2019). *Meta-tematik analiz örnek uygulamalar* (1st ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Batdı, V. (2021). Yabancılara dil öğretiminde teknolojinin kullanımı: Bir karma-meta yöntemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 50, 1213-1244.
- Batdı, V. ve Anil, Ö. (2020). Bilgisayar destekli eğitimle öğrenme: Bir meta-tematik analiz. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 111-127. doi:10.25092/baunfbed.842078
- *Bay, B., Karataş, F. ve Üstün, B. (2021). Yabancı dil hazırlık sınıfı öğrencileri perspektifinden pandemi sürecinde uzaktan eğitim: fenomenolojik bir çalışma. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 9 (1) , 184-203 . DOI: 10.37583/diyalog.958496
- Biçer, N. (2017). The influence of student-centered methods in Turkish language instruction on academic success: a meta-analysis study. *Universal Journal of Educational Research*, 5(4), 687-697.
- Borenstein, M., Higgins, J. P., Hedges, L. V., Rothstein, H. R. (2009). *Introduction to meta-analysis*. Chichester, West Sussex: John Wiley and Sons.
- Borenstein, M., Rothstein, H., , Cohen, J. (1999). Comprehensive meta-analysis: A computer program for research synthesis. *Englewood, NJ: Biostat*.
- Bozkırlı, K. Ç. ve Er, O. (2021). Examination of attitudes towards e-learning of Turkish teacher candidates. *Revista Argentina de Clínica Psicológica*, 30(1), 753-759.
- Bozkurt, A. ve Uçar, H. (2018). E-Öğrenme ve e-sınavlar: Çevrimiçi ölçme değerlendirme süreçlerinde kimlik doğrulama yöntemlerine ilişkin öğrenen görüşlerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 745-755.
- *Bozna, H. (2019). İngilizceyi yabancı dil olarak öğrenenlerin etkileşimli e-destek ortamlarına yönelik algıları . *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 5 (1) , 97-116 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/pub/auad/issue/44098/543496>
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). Bilimsel araştırma yöntemleri. *Pegem Atf İndeksi*, 2017, 1-360.
- Cai, H. (2012). E-learning and English teaching. *IERI Procedia*, 2, 841-846. doi:10.1016/j.ieri.2012.06.180
- Calverley, G. (2004). Book review: Online education, learning management systems, global e-learning in a scandinavian perspective (Morten Flate Paulsen). *Educational Technology , Society*, 7 (2), 141-144
- *Cimermanová, I. (2011). E-learning in EFL methodology education: Evaluation of learning performance. *Problems of Education in the 21st Century*, 35, 25.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2002). *Research methods in education*. US: Routledge.
- Cooper, H. M., Hedges, L. V. ve Valentine, J. C. (2009). *The handbook of research synthesis and meta-analysis*. New York: Russell Sage Foundation.
- Creswell, J. W. (1999). Mixed-method research: Introduction and application. In *Handbook of educational policy* (pp. 455-472). Academic press.
- *Dalir, M., Jafarigohar, M., , Soleimani, H. (2013). The effect of using weblogs on Iranian EFL learners writing skill. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World*, 3(4), 213-223.

- Dogan, Y. (2020). Üniversite öğrencilerinin uzaktan çevrim-içi yabancı dil öğrenmeye yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(1), 483-504.
- *Dolmacı, M., Dolmacı, A. (2020). Yabancı dil hazırlık sınıfındaki üniversite öğrencilerinin eş zamanlı uzaktan eğitim ile ilgili görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 657-684.
- *Durak, G. Ve Çankaya, S. (2020). Undergraduate students' views about emergency distance education during the covid-19 pandemic. *Online Submission*, 5(1), 122-147.
- *Fansury, A. H., Agreani, A. V., Lutfin, N. (2018). Web-based learning model using Hot Potatoes applications to increase language student achievement. *PEOPLE: International Journal of Social Sciences*, 4(2), 1546-1553.
- Field, A. P., Gillett, R. (2010). How to do a meta-analysis. *British Journal of Mathematical and Statistical Psychology*, 63(3), 665-694. doi:10.1348/000711010x502733
- *Freihat, N. (2014). The effect of integrating MOOC's on Saudi female students' listening achievement. *European Scientific Journal*, 10(34), 127-142.
- Glass, G. V., McGaw, B., Smith, M. L. (1981). *Meta-analysis in social research*. Beverly Hills: Sage.
- *Hussain, M. A., Niwaz, A., Zaman, A., Dahar, M. A., & Akhtar, M. (2010). Technology based learning environment and student achievement in English as a foreign language in Pakistan. *Journal of World Academy of Science, Engineering, and Technology*, 61, 129-133.
- Karasu, G. Ve Sarı, Y. E. (2019). Uzaktan eğitim ve yabancı dil öğrenme özerkliği. *Diyalog Interkulturelle Zeitschrift Für Germanistik*, 7(2), 321-334.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.
- Kıraç, K. (2020). Yabancı dil öğretiminde yöntem ve sonrası: 2020'den Sonra. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 680-691.
- McDermott, E., Graham, H., , Hamilton, V. (2004). Experiences of being a teenage mother in the UK: a report of a systematic review of qualitative studies. *Lancaster: Lancaster University*, 39-42.
- Mirza, E., Nasir, M. H. (2019). A comparative study of flipped-learning and e-learning in elt teacher education. *Global Social Sciences Review*, IV(II), 430-437. doi:10.31703/gssr.2019(iv-ii).55
- *Mutambik, I. (2018). The role of e-learning in studying English as a foreign language in Saudi Arabia: Students' and Teachers' Perspectives. *English Language Teaching*, 11(5), 74-83. doi:10.5539/elt.v11n5p74.
- Nedeva, V., Dimova, E. (2010). Some advantages of e-learning in English language training. *Trakia Journal of Sciences*, 8(3), 21-28.
- Ozcan, R. (2007). The effect of project based learning approach in algal biotechnology to the students' academic achievement, attitude and Opinions. *Unpublished master's thesis, University of Gazi, Educational Science Institute, Ankara*.
- *Özerbaş, M. A. Ve Çiçek, A. S. (2014). Effect of online learning objects on academic achievement and transfer skills. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-1).

- *Promsurin, S. ve Vitayapirak, J. (2015). Comparison of e-learning, blended and traditional English teaching methods: A Case Study of Ban Hong Community Education College. *International Journal of Languages, Literature and Linguistics*, 1(2), 80-86.
- *Rahmawati, F. (2016). E-Learning implementation: Its opportunities and drawbacks perceived by efl students. *Journal of Foreign Language Teaching and Learning*, 1(1), 1-15.
- Rosenberg, M., Adams, D., Gurevitch, J. (2000). MetaWin statistical software for meta-analysis. Version 2.0. Sinauer Associates Inc.
- Rossmann, G. B., Wilson, B. L. (1994). Numbers and words revisited: Being “shamelessly eclectic”. *Quality and quantity*, 28(3), 315-327.
- Scarnavack, H. (2021). Implementing Technology in the Classrooms to Increase Students' Engagement and Academic Achievement. *Trinity Christian College, ProQuest Dissertations Publishing*, 2021. 28722111.
- Schmidt, F. L., Oh, I., Hayes, T. L. (2009). Fixed- versus random-effects models in meta-analysis: Model properties and an empirical comparison of differences in results. *British Journal of Mathematical and Statistical Psychology*, 62(1), 97-128. doi:10.1348/000711007x255327
- *Semerci, Ç. Ve Batdı, V. (2012). Yabancı dil öğretiminde e-öğrenmeye ilişkin öğrenci görüşleri: Bir durum çalışması. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 459-478.
- Şendoğan, K. (2020). Foreign language education during Covid-19 pandemic: An evaluation from the perspectives of preparatory class students. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 1079-1090.
- Talan, T. (2020). Meta-analytic and meta-thematic analysis of digital storytelling method. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 2021(1), 18-38.
- Thalheimer, W. ve Cook, S. (2002). How to calculate effect sizes from published research articles: A simplified methodology. http://education.gsu.edu/coshima/EPRS8530/Effect_Sizes_pdf4.pdf
- Thamarana, S. (2016). Role of e-learning and virtual learning environment in English language learning. *Teaching English Language and Literature: Innovative Methods and Practices, ELTAI Tirupati*, 61-62.
- *Türker, F. M. (2014). Web tabanlı uzaktan Türkçe öğretimi uygulamalarının yazılı anlatım dersinde başarı ve tutuma etkisi. *Unpublished master's thesis, University of Çanakkale, Educational Science Institute, Çanakkale*.
- Waluyo, B. (2020). Learning outcomes of a general English course implementing multiple e-learning technologies and active learning concepts. *The Journal of AsiaTEFL*, 17(1), 160-181. doi:10.18823/asiatefl.2020.17.1.10.160
- Ying, Y. H., Siang, W. E., Mohamad, M. (2021). The challenges of learning english skills and the integration of social media and video conferencing tools to help esl learners coping with the challenges during covid-19 pandemic: A literature review. *Creative Education*, 12(07), 1503-1516. doi:10.4236/ce.2021.127115.
- Yumnam, R. (2021). E-learning: An effective mode of teaching English as a Second Language. *Journal of Translation and Language Studies*, 2(2), 1-9. doi:10.48185/jtls.v2i2.275

Extended Abstract

It is predicted that teaching English as a foreign language with distance education and e-learning will have a positive effect on the cognitive and affective development of the students. When the relevant literature studies are examined, no research has been found that includes meta-analysis and meta-thematic analysis (mixed-meta analysis) of articles written on online foreign language learning. For this reason, it is important to analyze the studies investigating the effects of teaching English as a foreign language on students in cognitive and affective dimensions. Therefore, it is expected that this study will occupy an important place in the literature, may be the first study in this field, and the results of the study will contribute to the literature on online foreign language learning. For this reason, it was decided to examine the national and international studies conducted in this field in order to reach a conclusion on the effectiveness of e-learning. This research is a mixed study created by using quantitative and qualitative methods together. In the research, both quantitative and qualitative analysis of the studies conducted to examine the effect of using the e-learning method in teaching English as a foreign language on students was carried out. Meta-analysis, which is a systematic research method in order to reveal relevant data in quantitative terms; In the qualitative dimension, meta-thematic analysis was used to reveal opinions about the effect of e-learning on English language teaching in related studies. The mixed-meta method, which includes the use of both dimensions together, can be explained as a method that is formulated as meta-analysis plus meta-thematic analysis based on document analysis and includes the presentation of qualitative and quantitative data under a single study (Batdi, 2021). Through meta-analysis and meta-thematic analysis in the context of the mixed-meta method, comprehensive and unifying interpretations were made with a holistic approach by making use of the studies on the relevant research topic. The databases such as Taylor, Francis Online, Proquest Dissertation, Thesis Global, Science Direct, Web of Science, Springer LINK, ERIC, Google Scholar, EBSCO, Wiley Online Library Full Collection, Academic Search Complete, Education Research Complete, Scopus (A,I), Council of Higher Education, CU, THESES, Federation of Egyptian Universities, Egyptian periodicals, Assiut University, Benha University, Ain Shams Universit were scanned. Meanwhile, it is aimed to reach Arabic publications with an expert whose mother tongue is Arabic. The data obtained in the meta-analysis were analyzed using MetaWin 2.0 and Comprehensive Meta-Analysis (CMA) Version 2.0 programs. The Random Effects Model (REM) was used in the analysis of the data (Schmidt, Oh, Hayes, 2009). The meta-thematic analysis process consists of bringing together the data using the document analysis method in qualitative studies, and reinterpreting the reorganized common themes and codes. Meta-thematic analysis works with the inductive method. Then these data are brought together step by step and related to each other, and general statements and broad definitions are revealed (Batdi, 2020). In the meta-thematic analysis study, after the qualitative researches were collected, the data obtained from the researches were expressed as themes and codes. After the coding process was carried out, the codes were visualized on the computer with the Wisemapping program.

In the meta-analysis part of the study, it was understood that the use of e-learning applications in foreign language teaching had a positive effect on the academic achievement of the students. This result, which was reached by meta-analysis, showed that the effect size was positive. In the second part of the research, the positive and negative aspects of using e-learning applications in foreign language teaching were revealed. Some of the codes belonging to the theme of negative aspects of e-learning can be listed as: encountering internet connection problems, not giving detailed feedback, and encountering systemic problems. According to the results of the present study, it is pointed out that some precautions and improvements are necessary in e-learning applications. Therefore, in order for an efficient e-learning process, preventing technical problems and ensuring equality of opportunity in education is a priority that should be addressed by the authorities. In addition, in order to overcome these limitations, the development of evaluation systems in online education, ensuring that the authentication systems in e-exams are more reliable and increasing the trust in information systems by doing more studies in this area can be presented as suggestions (Bozkurt, Uçar, 2018).

Since the studies included in the research are up-to-date, attention has been paid to select the studies conducted in the last ten years. However, in future studies, the year interval can be expanded to reveal analyzes in a different time interval. In addition, new future studies may also be subjected to meta-meta-analysis and/or meta-thematic-analysis. However, it can be recommended to conduct mixed-meta studies by emphasizing different variables on different subjects.